

PROTOCOL
DE PROTECCIÓ DE MENORS
I ADULTS VULNERABLES

Orde de Framenors Caputxins
Província de Catalunya i Balears

INSTRUMENTUM LABORIS

Barcelona 2017

1. DECLARACIÓ I DEFINICIONS

Introducció

Sant Francesc d'Assís, ple d'admiració per la "sublim humilitat" de Déu que per Amor es va encarnar en un infant pobre, va tenir sempre un amor especial a aquells que són considerats de menor importància, fins al punt que ell mateix va voler ser menor. Com a seguidors seus i com a persones dipositàries de la confiança dels altres, també nosaltres ens comprometem a tenir una especial atenció envers els membres més febles i vulnerables de la societat. Això és particularment important quan es tracta del nostre comportament amb els menors i adults vulnerables, que massa vegades reben maltractes i abusos, amb danys físics i psicològics que duren tota la vida.

Les Constitucions del nostre Orde ens animen, en nombrosos números, a respectar i tutelar la dignitat de totes les persones, especialment dels petits d'aquest món. També ens insten a cuidar la nostra conducta per no faltar el respecte a ningú: *Conscients de la fragilitat humana, evitem les ocasions i els comportaments perillosos o ambigus per a la castedat i que poden suscitar sospites. En el camp afectiu i sexual, la falta de respecte envers els altres ofèn la castedat, traeix la confiança, és abús de poder i pot lesionar fins i tot greument la dignitat de l'altre. En aquests casos, que sempre han de ser comprovats, els ministres i els guardians han d'intervenir-hi amb prudència i resolució* (Const. 172,7). Les Ordinacions dels Capítols Generals contenen indicacions concretes per a l'actuació envers els germans que haguessin comès un delictes, especialment contra les persones més vulnerables (Ord. 7,2).

El VIII CPO ens empeny a fugir de tota forma de domini i explotació i afirma que *l'abús sexual o l'explotació d'una altra persona és una ofensa més greu contra la minoritat franciscana que contra la castedat* (n. 22).

Amb aquest mateix esperit, el 84è Capítol General de l'Orde va aprovar una sèrie de principis i va confiar al Ministre General i al seu Consell la tasca d'animar i assistir les circumscripcions en la tasca de redactar normes i fer-les complir, a fi que cap menor o adult vulnerable entre nosaltres no se senti amenaçat en la seva integritat personal i psicosexual. Amb aquesta finalitat, el ministre general ha enviat a totes les circumscripcions de l'Orde un document de "Línies-guia per a la política de la tutela de menors i dels adults vulnerables en l'Orde", i així ajudar que cada circumscripció tingui, abans del Capítol de 2018, un Protocol concret posat en marxa.

La nostra Província de Caputxins de Catalunya i Balears, sensible a aquest greu problema social, en comunió amb tota l'Església i seguint les indicacions del nostre Orde, es compromet a garantir uns ambients segurs per a tots i en tots els llocs que es troben sota la nostra responsabilitat. Per aquesta raó, hem elaborat aquest Protocol per prevenir i respondre davant els casos d'abús sexual, d'explotació i altres conductes que atemptin contra els menors i adults vulnerables en les nostres institucions: fraternitats, pastoral, col·legi, obres socials, parròquies que atenem.

Aquest document, per tant, va dirigit als germans Caputxins que pertanyen a la Província de Catalunya i Balears o col·laboren temporalment en ella, al personal contractat, als membres

de les comunitats educatives, als agents de pastoral (catequistes, monitors, etc.), als voluntaris i altres persones que desenvolupin una activitat en les nostres institucions.

Principis filosòfics

Des de l'humanisme cristià i franciscà que està a la base dels nostres principis filosòfics, entenem la persona com un ésser lliure, subjecte i objecte de drets i responsabilitats i, especialment dels drets derivats de la pròpia dignitat que li ve de ser criatura feta a imatge de Déu. Entenem la persona humana com un ésser relacional, en igualtat amb els altres; un ésser en continu procés de construcció personal i social.

D'acord amb aquest fonament, el nostre estil relacional ha d'expressar:

- El respecte a la sacralitat i dignitat de la persona humana.
- El respecte a la llibertat i el foment de la responsabilitat.
- L'atenció personalitzada que busca promoure el desenvolupament integral.
- L'escolta activa i promoció de la participació, de manera que el protagonista sigui sempre la persona a qui es dirigeix la nostra acció pastoral, educativa, social, etc.
- La confiança en les possibilitats de cada persona per a superar les dificultats que va trobant a la vida.
- L'opció preferencial pels més petits i vulnerables de la nostra societat.

La nostra missió es realitza en un clima obert, familiar, marcat per la pedagogia de l'amor que es transparenta en la vivència d'uns valors concrets:

- **L'acollida**, que s'expressa per mitjà de l'acceptació de la diversitat, la integració, el respecte per la diferència, la tolerància, la proximitat, promovent així la inclusió.
- **L'alegria** de viure i conïure, que es manifesta en el respecte per les persones, el cultiu de l'amistat, la cooperació i el reconeixement, creant un ambient agradable i familiar.
- **La solidaritat** amb els més desfavorits cognitivament, culturalment, socialment i econòmicament.
- **La responsabilitat**, que es fomenta amb l'esforç i la voluntat, la capacitat de treball en equip i el gust per la feina ben feta.
- **L'autonomia**, que es basa en la capacitat de decisió i en l'equilibri entre el sentit de llibertat i el de responsabilitat.
- **L'obertura a la transcendència**, aspecte inalienable de la formació integral i del desenvolupament de la persona.

Textos de referència i marc jurídic

En essència, aquest Protocol és conforme a:

- **La Declaració dels Drets de l'Infant**, aprovada per Resolució 1.386 (XIV) de l'Assemblea General de les Nacions Unides, el 20 novembre 1959.
- **El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics** de Nova York, aprovat per Resolució 2200 (XXI), el 19 desembre 1966.
- **La Convenció sobre els Drets de l'Infant**, adoptada per les Nacions Unides, el 20 novembre 1989.
- **La Llei orgànica de protecció jurídica del menor** 1/1996 (juliol 29), estatal.

- **El Conveni del Consell d'Europa per a la protecció dels infants contra l'Explotació i l'Abús Sexual**, generalment anomenat Conveni de Lanzarote, signat el 25 d'octubre de 2007 i en vigor a l'Estat espanyol des de l'1 de desembre del 2010.
- **Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i del drets de la infància i la adolescència**, de les Illes Balears.
- **Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència**, de la Generalitat de Catalunya
- **Les lleis orgàniques 8/2015, de 22 de juliol i 26/2015 de 28 de juliol de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència**, estatal.
- **El Protocol d'actuació segons la legislació de l'Estat** (22 de juny de 2010), de la Conferència episcopal espanyola, Prot. 9/10
- **La Carta del Papa Francesc als Presidents de les Conferències Episcopals i als superiors dels Instituts de Vida Consagrada i les Societats de Vida Apostòlica** (2 de febrer de 2015).
- **Els Estatuts de la Pontifícia Comissió per a la Tutela de Menors**, Article I, paràgraf 1), "Minorum tutela actuosa", Quirògraf del Papa Francesc pel qual s'institueix la Pontifícia Comissió per a la Tutela de Menors (2015.03.22).

Conceptes clau

Els conceptes clau utilitzats en aquest Protocol són els següents:

Persona: és aquell subjecte que amb identitat pròpia, autonomia i llibertat, aconsegueix la seva autorealització en el procés d'autoconeixement i autovaloració, en la trobada amb l'altre i en el creixement en la veritat i l'amor.

Menor: tot ésser humà de menys de 18 anys d'edat.

Adult vulnerable: tot ésser humà de més de 18 anys, que per la seva situació física, psicològica, social, cultural, etc. té disminuïdes les seves capacitats per prevenir, resistir i sobreposar-se a un possible mal.

Bon tracte: forma de relació entre les persones basada en el respecte i la valoració de la dignitat de l'altre, que busca ajudar a satisfer les seves necessitats i desenvolupar les seves potencialitats.

Maltractament: recolzats en la definició de l'OMS¹, incloem *totes les formes de maltractaments físics i/o afectius, agressions sexuals, negligència o tracte negligent o explotació comercial o un altre, que provoca un perjudici real o potencial per a la salut de la persona, la seva supervivència, el seu desenvolupament o la seva dignitat en el context d'una relació de responsabilitat, de confiança o de poder.*

Recollim els diferents tipus de maltractament:²

- **Maltractament físic:** tota agressió que pot o no tenir com a resultat una lesió física, producte d'un càstig únic o repetit, amb magnitud i característiques variables.

¹ Organització Mundial de la Salut (2002). Informe Mundial sobre la Violència i la Salut.

² UNICEF (s.f.) Maltractament infantil a Xile. UNICEF respon. Oficina d'Àrea per a Argentina, Xile i Uruguai. Disponible a <http://bit.ly/1tmzDPY> (Consultat el 10 de setembre de 2013).

- Maltractament emocional: la fustigació verbal habitual per mitjà d'insults, crítiques, descrèdits, ridiculitzacions, així com la indiferència i el rebuig explícit o implícit cap al menor o l'adult vulnerable.
- Abandonament i negligència: es refereix a la falta de protecció i cura mínima per part dels qui tenen el deure de fer-ho i les condicions per a això. Hi ha negligència quan els responsables de cobrir les necessitats bàsiques dels menors i adults vulnerables, tant afectives com materials, no ho fan.
- Assetjament sexual: es refereix a la sol·licitud a una altra persona de favors de naturalesa sexual per a si mateix o per a un tercer que provoqui a la víctima una situació intimidatòria, hostil o humiliant.
- Abús sexual: *contactes i interaccions entre un adult i un menor o adult vulnerable, quan l'adult (agressor) usa del menor o l'adult vulnerable per a estimular-se sexualment ell mateix, o l'altre o una altra persona. L'abús sexual pot ser també comès per una persona menor de 18 anys quan aquesta és significativament més gran que el menor (víctima) o quan l'agressor està en una posició de poder o control sobre l'altre.*³
Dins de l'abús sexual es consideren els actes sexuals amb o sense contacte físic, els contactes sexuals amb o sense accés carnal, amb o sense violència, i les activitats que tenen objectius d'explotació relacionades amb la prostitució i la pornografia infantil, i qualsevol acció que inciti el menor a presenciar un contingut sexual impropï (observar l'adult despulat o mentre manté relacions sexuals, mirar material pornogràfic, vídeos, missatges o assistir a converses de contingut sexual, per exemple).
- Ciberassetjament: és l'ús de mitjans de comunicació digitals, per part d'una o diverses persones, per a assetjar un individu o un grup d'individus mitjançant atacs personals, divulgació d'informació confidencial o informació falsa. Es tracta d'una agressió psicològica, repetida i sostinguda en el temps, que causa angoixa emocional. Pot constituir un delictes penal.
- Maltractament institucional: vulneració dels drets i dignitat del menor, produït per l'actuació institucional (normativa, programa procediment) o per l'actuació individual d'un professional en el marc de la institució, que comporta abusos, negligència i detriment de la salut, la seguretat, l'estat emocional, el benestar físic, la correcta maduració. Cal incloure-hi la manca d'agilitat en l'adopció de mesures i recursos per a protegir el menor o l'adult vulnerable.

També entenem com a acte de maltractament l'actitud passiva de qualsevol professional que, essent conscient i testimoni de qualsevol acte discriminatori o vexatori dut a terme sobre un menor o adult vulnerable, mantingui una actitud passiva davant aquest acte.

Actors del Protocol

Els menors i els adults vulnerables són els protagonistes de la seva vida i del seu procés de creixement personal que necessita de la seva implicació activa. Tenen dret a ser acompanyats, a participar i decidir sobre el seu projecte personal de vida. Necessiten ser cuidats i guiats pels adults i, per això, és fonamental establir regles amb què enfortir conductes i aconseguir el seu creixement personal. Cal que progressivament siguin educats en l'auto-respecte, així com en el respecte als seus iguals, especialment en els projectes en què s'intervé en grup.

---

³ Definició inspirada en l'aportació de National Center of Child Abuse and Neglect (1978).

L'agent de pastoral, el catequista, el monitor, l'educador o el voluntari en el projecte social, etc. són les persones encarregades d'acompanyar menors i/o adults vulnerables en els seus processos educatius, de fe, d'inserció social, etc. Tots ells hauran d'assumir aquest Protocol de Protecció de Menors i adults vulnerables en la pràctica de la seva activitat i signar la declaració de compromís relativa a aquest Protocol.

Els guardians, responsables de pastoral, rectors, responsables de projectes educatius o socials, etc., assumeixen la responsabilitat de vetllar pel compliment de les mesures preventives i/o d'enfrontament de problemes que puguin sorgir, tal com es detalla en aquest document.

L'Orde s'ha d'assegurar que tots els seus col·laboradors siguin conscients de l'objectiu del bon tracte, així com dels problemes i dels perills que representa el maltractament a menors i adults vulnerables. La sensibilització, la formació i informació facilitada aniran dirigides al coneixement i aplicació dels principis filosòfics i pedagògics en l'atenció basada en el bon tracte.

Instrumentes del Protocol

El Protocol de Protecció de menors i adults vulnerables de la Província de Framenors Caputxins vincula totes les persones que intervenen en els seus projectes, i implica tant la seva vida laboral com la seva vida privada.

El seu abast ha d'estar integrat en els Reglaments de Règim Intern dels centres educatius i d'altres projectes pastorals o socials, si els tenen, i ha de formar part de:

- El **contracte** laboral de tots els **treballadors** que intervenen amb menors i/o adults vulnerables.
- **L'acord** d'incorporació amb les persones **voluntàries** que intervenen amb menors i/o adults vulnerables.
- El **conveni** de pràctiques amb els **estudiants** que intervenen amb menors i/o adults vulnerables.
- El **conveni** de col·laboració amb una altra organització, d'acord amb la naturalesa d'aquesta col·laboració.
- El **discerniment vocacional** i els processos de formació inicial dels **candidats** que volen ingressar en la nostra forma de vida.

En els plans de formació inicial o permanent inclouran cursos o mòduls que afavoreixin la comprensió i aplicació d'aquest Protocol de Protecció.

Aquest Protocol es revisarà cada 3 anys, per tal d'enriquir-lo amb l'experiència adquirida.

Totes les persones relacionades amb l'Orde tenen la responsabilitat de complir i vetllar pel compliment d'aquesta normativa.

Per a millor implantació d'aquest Protocol, es comptarà amb una Comissió per a la Protecció de Menors i Adults Vulnerables, nomenada pel Consell Provincial, coordinada amb aquest organisme, el paper de la qual serà de vigilància, assistència i assessorament. La seva estructura i funcions es descriuran més endavant.

2. MANUAL DE BONES PRÀCTIQUES

Aquest Manual de Bones Pràctiques defineix el comportament que han d'adoptar tant el personal com els col·laboradors en els diferents àmbits de la Província Caputxina de Catalunya i Balears: fraternitats, pastoral, col·legis, obres socials, etc.

Aquest Manual és conforme als textos internacionals i regionals que es refereixen a la protecció dels menors d'edat i adults vulnerables. Aplica, particularment, l'article 19 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant (des d'ara CDN), que estipula que totes les mesures apropiades seran adoptades per a protegir efectivament l'infant "contra qualsevol forma de perjudici o abús físic o mental" especialment mitjançant informes, investigacions, seguiments i mesures de prevenció, entre d'altres. Al mateix temps, té en compte la intervenció de les autoritats administratives i/o judicials "segons correspongui".

Compromisos

Els religiosos, professionals, voluntaris i altres col·laboradors de les fraternitats, pastoral, col·legi, obres de la Província Caputxina de Catalunya i Balears es comprometran a:

1. Promoure el respecte i la dignitat dels menors i adults vulnerables, la realització i la protecció de tots els seus drets i la recerca del seu interès superior.
2. Generar i promoure entorns segurs per al desenvolupament i benestar dels menors i adults vulnerables.
3. Permetre i afavorir l'accés del menor i l'adult vulnerable a la informació, tal com ho garanteixen els articles 13 i 17 de la CDI, així com contribuir perquè s'iniciïn en els seus drets i deures.
4. Estar a l'escolta de les necessitats i sol·licituds dels menors i adults vulnerables, mantenint una actitud de respecte i acollida.
5. Desenvolupar iniciatives que permetin als menors i adults vulnerables expressar-se lliurement: trobades, tallers, projectes recreatius, etc.
6. Adequar-se a la cultura local que regeix les relacions entre menors i/o adults vulnerables amb altres adults i entre els diferents gèneres, mentre que aquests usos respectin els seus drets i no atemptin contra la seva integritat física i psíquica.
7. Prendre part activa en les sessions de programació de les activitats que els seran proposades.
8. Proporcionar les cures adequades a les persones que pateixen discapacitat. Quan les característiques de la discapacitat requereixin d'una atenció especialitzada que excedeixi el marc de la nostra missió i activitat, s'haurà de proposar una orientació (i, segons els casos, l'acompanyament) sobre els recursos oferts per altres organitzacions, públiques o privades, a fi d'aconseguir una atenció oportuna, professional i digna.
9. Informar, formar i orientar els menors i adults vulnerables sobre activitats que poden constituir una violació dels seus drets o un delictes.
10. Mantenir una flexibilitat educativa adaptada a l'edat i característiques del menor i l'adult vulnerable.

Els responsables de les fraternitats i dels projectes pastorals, educatius i socials de la Província Caputxina de Catalunya i Balears es comprometran a:

11. Posar a disposició de tot el personal la informació i instruments que permetin una millor realització del bon tracte, així com prevenir el maltractament o lluitar contra aquest.
12. Organitzar sessions de formació que capacitin el personal per a la prevenció, identificació i denúncia del maltractament.
13. Donar a conèixer les disposicions reglamentàries i legals aplicables a les situacions de maltractament, en qualsevol de les seves formes, i tota la informació actualitzada necessària respecte a les persones, serveis o institucions que han de consultar-se en cas d'emergència. Aquestes informacions clares i accessibles en tot moment, han de ser presentades d'una manera adaptada i, per tant, han de ser comprensibles per als menors i adults vulnerables.
14. Vetllar per identificar qualsevol forma de maltractament institucional, que ha de ser combatut amb la mateixa determinació (per exemple, la discriminació mitjançant categories negatives, l'ús de sistemes o mètodes excloents...).
15. Advertir, a qui correspongui, sobre els riscos i sancions incorregudes en cas d'al·legacions o acusacions, voluntàriament errònies i/o infundades, de maltractament.

Prevenició i protecció

Nova incorporació

16. Tota nova incorporació es durà a terme d'acord amb les exigències en matèria de protecció de menors i adults vulnerables. La Província Caputxina de Catalunya i Balears, des de les seves diverses institucions, exigirà el certificat d'antecedents penals a les persones de nova incorporació o que col·laborin habitualment en elles, per tal de verificar que no han estat condemnades per actes d'explotació o abús sexual de menors⁴ o adults vulnerables. De la mateixa manera, la Província Caputxina de Catalunya i Balears extén aquesta exigència a qualsevol altra forma de maltractament.
17. El personal de nova incorporació es comprometrà a conèixer i actuar segons el Protocol de Protecció de Menors i Adults vulnerables.

Formació

18. Tot el personal que intervé amb menors i adults vulnerables participarà en un programa formatiu sobre la protecció de menors i adults vulnerables.

Els controls

19. La Província Caputxina de Catalunya i Balears, el seu personal i col·laboradors s'han de sotmetre als diversos mecanismes i mesures de control previstos per la legislació i la reglamentació en vigor a Catalunya, o a les Illes Balears.

---

⁴ Llei orgànica de modificació del sistema de protecció a la infància i adolescència 8/201 (22 de juliol de 2015) exigeix aquesta clàusula per a les noves contractacions.

20. Quan aquests controls s'apliquen a persones acollides (per exemple: seguiment mèdic-social...), es comprometran a facilitar el seu bon desenvolupament. D'altra banda, han de vetllar perquè tots els nens siguin objecte d'un seguiment mèdic-social regular, amb una freqüència adaptada a les seves necessitats.

Relacions entre adults i menors i/o adults vulnerables

21. La Província Caputxina de Catalunya i Balears, el seu personal i col·laboradors es comprometran a:
- a) Tractar els menors i adults vulnerables amb respecte i dignitat permetent-los dialogar, ser escoltats i defensats, generant entorns i activitats que afavoreixin el seu correcte desenvolupament i una atenció que respongui a les seves necessitats.
  - b) Promoure i protegir la salut dels menors i adults vulnerables, impulsant la seva progressiva autonomia i coresponsabilitat sobre la seva salut, amb atenció i informació adequada a la seva edat i desenvolupament.
  - c) Davant de situacions de possible maltractament:
    - Confiar aquests menors i/o adults vulnerables a professionals adequats i vetllar per la seva protecció.
    - Assegurar que la detecció i denúncia dels eventuais casos de maltractament segueixin les vies reglamentàries i no es vegin obstaculitzades per mecanismes de resistència institucional.
  - d) Respectar la llibertat religiosa.
  - e) Respectar la diversitat cultural.
  - f) Prohibir tot acte que pugui constituir un favoritisme o discriminació, especialment en raó del seu gènere, origen, orientació sexual, discapacitat, etc.
  - g) Evitar activitats que posin el menor i/o adult vulnerable en perill físic o moral, o assegurar el correcte ús de les mesures de seguretat en activitats que ho requereixin.
  - h) No tolerar comportaments de fustigació contra el menor o adult vulnerable, ni consentir un continuat i deliberat maltractament verbal.
  - i) No exercir dany físic amb intencionalitat o per negligència, ni emprar càstigs o mesures educatives sancionadores inapropiades i basades en la violència.
  - j) Prohibir tota relació sexual amb un menor o adult vulnerable: és part del projecte / programa.
  - k) Evitar relacions personals o situacions que indueixin a confusió, actuant sempre amb criteris educatius.
  - l) Posar especial cura en relació amb la intimitat dels menors i adults vulnerables, especialment en cas de discapacitat (cures d'higiene, salut...), per tal que aquests gestos siguin respectuosos amb la seva dignitat.
  - m) Evitar fer un ús abusiu de l'autoritat.
  - n) No utilitzar els menors ni adults vulnerables com a caps de turc.
  - o) No ridiculitzar els menors ni adults vulnerables, evitant comentaris degradants.
  - p) Respectar la confidencialitat de les dades i situació del menor i l'adult vulnerable, no revelant informació de caràcter personal i complint amb la Llei de Protecció de Dades Personals.

Relacions entre menors i adults vulnerables

22. És responsabilitat de la Província Caputxina de Catalunya i Balears, del seu personal i col·laboradors:
- a) Promoure els valors de respecte, participació, solidaritat i no violència entre els menors i els adults vulnerables.
  - b) Vetllar perquè cap acte de maltractament no sigui perpetrat entre els menors o els adults vulnerables.
  - c) Abstenir-se de tot judici prematur i superficial sobre els conflictes entre els menors o els adults vulnerables.

Relacions entre adults

23. La Província Caputxina de Catalunya i Balears, el seu personal i col·laboradors, han de vetllar per:
- a) Afavorir la comunicació en tots els nivells de la seva organització.
  - b) Abstenir-se de tenir un llenguatge inadequat o amb contingut fora de lloc.
  - c) Garantir que no s'actui amb permissivitat envers l'empleat o col·laborador autor d'actes de maltractament contra un menor o adult vulnerable.
  - d) Prohibir tota falsa acusació voluntària contra qualsevol persona.
  - e) Procedir a la denúncia de tot acte de maltractament amb claredat i discreció, respectant les persones, tant les víctimes com els autors potencials.

Procediment en cas de maltractament

Esperit

24. Les accions iniciades en cas de maltractament confirmat o sospitat, han de ser dutes a terme respectant la dignitat de cada persona.
- a) S'ha de vetllar, doncs, per la discreció en la denúncia i en els procediments successius. Per tant, encara que aquesta discreció deguda no té res a veure amb promoure la "llei del silenci", és necessària, ja que protegir el menor i l'adult vulnerable i perseguir els autors amb determinació no vol dir exposar-los a l'oprobri públic. Perquè la presumpció d'innocència i el dret de defensa són sempre principis democràtics essencials que cal respectar.
  - b) La Província Caputxina de Catalunya i Balears, el seu personal i col·laboradors es comprometran de manera transparent a fer les diligències previstes oficialment, i facilitaràn que els tràmits iniciats siguin accessibles i intel·ligibles per a les víctimes.
  - c) Tot acte que pogués ser considerat com a delictes contra un menor o adult vulnerable ha de ser posat immediatament en coneixement del Ministeri Fiscal.

Procediment que la Província Caputxina de Catalunya i Balears, el seu personal i col·laboradors hauran de respectar:

25. En presència d'un cas verificat o de sospita de maltractament, el primer tràmit a efectuar és protegir activament el menor o adult vulnerable. Es vetllarà perquè es prenguin ràpidament mesures provisionals de protecció que tinguin en compte l'interès superior del menor o adult vulnerable i que es proporcioni una ajuda efectiva a les víctimes quan els procediments oficials siguin molt lents o ineficaços.
26. Paral·lelament, cal ajustar-se als procediments de denúncia i d'ajuda oficialment previstos segons la Llei i, en conseqüència, hom informarà i col·laborarà amb les autoritats administratives, socials, sanitàries i/o judicials competents.
27. El personal de la Província Caputxina de Catalunya i Balears i els seus col·laboradors han d'informar immediatament els seus superiors jeràrquics respecte de les seves sospites de maltractament contra un menor o adult vulnerable o de fets de maltractament que hagin arribat al seu coneixement. Quan la sospita recaigui en el guardià, el responsable de pastoral, rector, director del centre educatiu o d'una obra social dependent de la Província, s'informarà al ministre Provincial, el qual, per la seva banda, ha d'informar-ne el seu Consell provincial.
28. En cas de maltractament confirmat, el qui hagi estat informat sobre aquest maltractament vetllarà perquè:
  - a) El seu superior jeràrquic sigui informat al més aviat possible.
  - b) Les mesures de protecció provisionals previstes en el punt 21/c siguin implementades.
  - c) Les autoritats administratives i/o judicials siguin advertides i que les diligències oficials siguin respectades.
  - d) Es pot donar el cas que els superiors jeràrquics romanguin apàtics o que assumeixin una actitud negativa, fins i tot que siguin ells mateixos els agents del maltractament. En aquest cas, el treballador o col·laborador prendrà directament contacte amb el Ministre Provincial, el qual determinarà la conducta a seguir.
29. En cas de sospita de maltractament, els superiors jeràrquics faran tot el possible per aclarir la situació. Si aquesta evoluciona cap a la convicció de l'existència del maltractament, s'aplicaran els procediments previstos en els arts. 24, 30 i 34.

Sancions

30. El religiosos, el personal dels projectes pastorals, educatius, socials, etc. que no respectin els principis d'aquest Protocol i que siguin culpables o còmplices d'actes de maltractament a menors o adults vulnerables seran sancionats.
31. El silenci davant d'aquests actes és assimilat a una forma de complicitat, ja que existeix l'obligació de posar en coneixement de les autoritats judicials i administratives qualsevol fet que pogués constituir delictes contra un menor o adult vulnerable.
32. També hi haurà sancions en cas de denúncies calumnioses.
33. La Província Caputxina de Catalunya i Balears, en el marc i dins dels límits del seu poder administratiu, podrà imposar diversos tipus de sancions:
  - a) Mesures disciplinàries (reprovació, suspensió temporal), d'acord amb el marc legal vigent.
  - b) Ruptura de llaç contractual o acomiadament.

34. Les sancions imposades per la Província Caputxina de Catalunya i Balears no substituiran el requeriment a les autoritats administratives i/o judicials ni les mesures i condemnes susceptibles de ser imposades per aquestes.
35. La Província Caputxina de Catalunya i Balears respectarà el principi de legalitat en l'exercici de la potestat administrativa; això implica que, prèviament al fet, ha de quedar aclarida la infracció i la sanció, per la qual cosa:
- a) El maltractament es considerarà infracció, segons la reglamentació de la Província Caputxina de Catalunya i Balears, i seguirà el procediment assenyalat en el Protocol d'Actuació en el Procés de Sanció. La falta es qualificarà com a lleu, greu o molt greu en funció de la seva naturalesa i entitat, així com la repercussió que la mateixa hagi tingut en el menor o adult vulnerable.
  - b) La sanció per maltractament, establert reglamentàriament, s'imposarà segons les característiques del maltractament, qualificant-se de lleu, greu o molt greu, conforme al procediment administratiu adequat en el qual es garantirà la presumpció d'innocència i el dret de defensa tant de l'investigat com de la víctima.
  - c) El sancionat tindrà dret a recórrer la seva sanció, dins l'estructura orgànica de la Província Caputxina de Catalunya i Balears, davant la instància superior de qui l'hagi imposada.

3. COMISIÓ DE PROTECCIÓ DE MENORS I ADULTS VULNERABLES

Constitució, naturalesa i membres

La Comissió de Protecció de Menors i Adults Vulnerables és un òrgan de control que vetllarà pel respecte dels drets dels menors i adults vulnerables en el si de la Província de Framenors Caputxins de Catalunya i Balears; tindrà caràcter consultiu.

El Consell Provincial nomenarà els membres d'aquesta Comissió, tenint en compte les seves aptituds i disponibilitat, per un període de tres anys. La Comissió estarà formada per quatre membres, com a mínim.

Funcions

La Comissió tindrà les següents funcions:

1. Donar a conèixer el Protocol de Protecció de Menors i Adults Vulnerables i garantir el seu compliment, tot assegurant que:
  - a) Totes les persones vinculades a l'activitat pastoral, educativa o social coneguin el Protocol, s'hi adhereixin i donin la seva conformitat, signant-lo.
  - b) Totes les persones de les fraternitats, la pastoral, els col·legi i els centres socials posin en pràctica aquest Protocol.
  - c) Es difongui aquest Protocol a través dels suports i mitjans de comunicació de la Província.
2. Intervenir i assistir en cas de situació de maltractament.
  - a) La Comissió s'assegurarà que tots els incidents, al·legacions de maltractament i totes les queixes siguin registrades i tinguin seguiment.
  - b) Tindrà una missió d'avaluació i d'acompanyament: avaluant la situació que li ha estat transmesa, escoltant les persones implicades i emetent la seva opinió sobre els fets comesos i sobre l'ajut atorgat a les víctimes.
  - c) La Comissió posarà en coneixement de les autoritats competents els fets denunciats de maltractament per a la depuració de les responsabilitats, si era el cas, amb independència de les actuacions que li són pròpies.
  - d) Avaluar i fer propostes d'actualització del Protocol de Protecció a Menors i Adults Vulnerables sobre la base de l'experiència adquirida, cada tres anys o quan certs esdeveniments particulars facin necessària aquesta revisió.

La proposta d'actualització serà presentada al Consell Provincial per a la seva aprovació.

Informes i confidencialitat

La informació relacionada amb possibles casos de maltractament serà tractada amb confidencialitat, sense detriment de la col·laboració amb les autoritats administratives, socials, sanitàries i/o judicials competents, en el desenvolupament dels procediments de denúncia i d'ajuda oficialment previstos segons la Llei.

La Comissió informará el Consell Provincial sobre tota situació que li hagi estat assenyalada, les gestions i decisions adoptades al respecte.

La Comissió elaborarà un informe anual sobre la seva activitat, que serà presentat al Consell Provincial.

